

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych. — Nakładem i drukiem A. Prądzynski we Wrsznie
Odpowiedzialny za cześć redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrsznie
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 390

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł. w ekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce i lam. 1 milim. w wyś 10 groszy przynajmniej administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 3 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 91

Wrszeń, czwartek, dnia 12-go sierpnia 1926 r.

Rok VIII

Nasza sytuacja gospodarcza.

Poprawa konjunktury we wszystkich dziedzinach. Widoki na przyszłość.

W ubiegły piątek Minister Przemysłu i Handlu Kwiatkowski na konferencji z dziennikarzami w Warszawie przedstawił szereg aktualnych spraw gospodarczych i wygłosił dłuższe przemówienie o działalności Ministerstwa. P. minister powiedział między innymi:

Spor o to, czy rząd obecny jest rzędem pracy czy też nie, uważam za jawny. Dość nam, że położenie gospodarcze poprawia się na wszystkich polach. Przemysł węglowy, włókienniczy, maszynowy, sztucznych nawozów, wszystko to ruszyło z miejsca. Zbrośnictwo zmniejsza się.

Wskutek przejścia z pracy w paru tylko dniach tygodnia na pełny tydzień pracy, zarobki podniosły się w dwójnasób prawie w ciągu półtora miesiąca. Podatki napływają obficie. — Ceny hurtowe wykazują tendencję zniżkową. Państwo zwiększa inwestycje. Banki rozwijają działalność kredytową, porządkując wyłącznie dotychczas uprawiany interes włościan.

Ministerstwo pragnie wykorzystać tę polepszającą się konjunkturę i doprowadzić do jej utrwalenia i poprowadzić rozwijające się stosunki na drogę zgodną z interesem ogółu.

Minister zwraca najpierw uwagę na zupełne dotychczas zaniedbanie handlu. Sztucznie handlowe są u nas zupełnie pierwotne. Różnice między cenami hurtowymi a detalicznymi są niezmiernie wielkie, koszty pośrednictwa ogromne, co spowodowało zanik konsumcji. Żywnym wszystkim bardzo mało, nietylko z powodu blado, ale z powodu niezorganizowania należytej wymiany. Odnosi się to do całego handlu wewnętrznego, a nie tylko zagranicznego, gdzie główny, a często jedyny zysk ciągną obcy pośrednicy.

Posiadanie morza nie przyniosło żadnej zmiany na lepsze. Dwa wynagrodzenia okręgi sąsiadują całą naszą flotę handlową, a w dobie najlepszej konjunktury aul jedna tona naszego węgla nie wyszła w świat pod polską banderą. Ministerstwo pragnie współdziałać w kształceniu ludzi, obecnym z handlem światowym, oraz wytworzyć warunki prawne i faktyczne, sprzyjające rozwojowi naszego handlu wielkiego. Ministerstwo rozpoczęło już prace w tym kierunku. Budowa portu w Gdyni została przypisana. Liczba robotników tam zajętych wzrosła z 270 na 550. Tak samo budowa portu rybackiego jeszcze tej jesieni będzie znacznie posunięta naprzód. Ministerstwo ustaliło program rozwinięcia floty handlowej aż do roku 1930. Na pierwsze kroki niedługo czekać nam przysię. Pomoc finansowa dla eksportu oraz organizacja Instytutu Badań konjunktury gospodarczej, za wieranie bardziej odpowiednich umów handlowych z państwami, popieranie konsumcji wewnętrznej, co zadania, jakie sobie rząd postawił.

Do drugiego działu wielkich zadań należy sprawa obniżenia poziomu cen. Należy zmniejszyć przemysł do obniżenia kosztów produkcji za pomocą odpowiedniej organizacji. Narzędziem będzie odpowiednia polityka cenna i znowu badanie kosztów produkcji, prowadzone stale i fachowo.

Państwo obecnie zapotrzebowanie węgla wymaga bacznej uwagi ministerstwa. Kolejce pracują w tym względzie dobrze. Trudności jednak istnieją. Zatory powstawały z tego powodu, że kopalnie wywoziły węgiel bez względu na to, czy nadeszły już okazy, któreby węgiel zabrali czy też nie. Władze osłabiły dotychczasową kontrolę. W ciągu 800 tys. ton wywozu węgla, a produkcja Górnego Śląska wzrosła w stosunku do wielkiej i tak już produkcji z czerwca o 650 tys. ton.

W dziedzinie ustawodawczej ministerstwo zamierza doprowadzić w drodze dekretu do wydania ustawy o łbach Handlowych i Przemysłowych. Ustawy te zostały poddane dyskusji ze sferami gospodarczymi. Ta również droga ministerstwa zamierza wprowadzić w życie Instytut badaczy, o którym była mowa powyżej.

Przemówieniu minister odpowiedział na postawione mu pytania. Przedewszystkiem odnosił się one do szczegółów konjunktury węglowej. Z odpowiedzi o charakterze ogólnym najcięższe było oświadczenie, że minister osobiście jest za rozszerzeniem godzin w handlu, że państwo nasze nie zamierza w możności przedstawiać się chęci pracy. Ponadto niepotrzebnie u nas połączono sprawę 8-godzinnej dnia pracy w fabrykach z handlem. Interesującym było również oświadczenie ministra, że budżet inwestycyjny, który się dotychczas kurczy, obecnie się powiększa w stosunku do innych budżetów. Pierwsze inwestycje państwowe wyrażają się w powolnieniu na kilkadziesiąt tysięcy ton szyn i żelaza.

Wolny obrót walutami od 15. bm.

Warszawa, 10.8. P. minister skarbu Klarnier już podpisał rozporządzenie o wolnym obrocie walutami wewnątrz kraju. Rozporządzenie to będzie ogłoszone w „Dzienniku Ustaw” i wejdzie w życie około 15. bm. Tem samym przestanie obowiązywać poszczególne banki umowa o obrocie walutami i dewizami w części dotyczącej operacji na rynku wewnętrznym, podpisana przez instytucje bankowe za urzędowania b. min. Dziedziuchowskiego.

Wiadomości o powołaniu specjalnej komisji dla sanacji banków ale odpowiadają rzeczywistości, tembardziej że min. skarbu i Bank Polski wyrażają w wyścierających stopniu nadór nad bankami. Co do ogłoszenia nowej ustawy bankowej to w obecnych warunkach nie prędko to nastąpi.

Zaobserwować można stały wzrost wkładów dolarowych, natomiast wkłady złotych wpływają w niewielkim stopniu.

Dekret o naczelnych władzach wojskowych.

Warszawa, 8.8. Jako pierwszy dekret na podstawie pełnomocnictw ukazało się w „Dzienniku urzędowym” rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o organizacji naczelnych władz wojskowych. Dekret ten powierza władzę nad wojskiem oraz dowództwo w czasie wojny Generalnemu Inspektorowi Armii, którym obecnie jest p. min. Piłsudski.

Dodatek pensyj dla wojskowych

Warszawa, 7.8. Staly dodatek służbowy dla wojskowych, uchwalony na czwartkowym posiedzeniu Rady Ministrów wypłacany będzie w następujących wysokościach (1 punkt = 43 gr):
Gener. Inspektor Armii i min. spraw wojsk. 2500 p.
Wicemin. spr. w szefstwie gen. i insp. armii 1500 p.
Dow. p. k. i szef marynarki 1200 p.
Dow. p. k. i szef żegl. 1000 p.
Dow. dyw. i floty i zast. szefa stabu gen. 900 p.
Generałów dyw. i dow. brygady i gen. broni 700 p.
Dowódcy pułków 600 p.
Pułkownicy nie dowodzący pułkami 500 p.
Dowódcy batalionów 350 p.
Podpułkownicy i majorzy 300 p.
Kapitanowie 250 p.
Dow. plutonów, podpor. i porucznicy 150 p.
Sierzani 30 p.

Dodatek będzie wypłacany od 1 sierpnia.

Komisia watykańska do spraw meksykańskich

Rzym, 8.8. Z polecenia Ojca św. powstała specjalna Komisia kardynalska do spraw Kościoła katolickiego w Meksyku, której celem jest pokojowe układowanie zatargu.

Sowjety ogłosili powszechną mobilizację?

Londyn, 8.8. „Sunday Times” dowiaduje się z Bukaresztu, jakoby czarnomorska eskadra sowiecka zbuntowała się a zbuntowane oddziały zajęły Kercz i Cherson. Z tego samego źródła donoszą, jakoby Sowjety ogłosili powszechną mobilizację. P. A. T. donosi, że potwierdzenie tych wiadomości z innego źródła nie otrzymał.

Ku uwadze ogrodników i sadowników

Słusznie oburzał się pewien przyrodnik niedawno temu w jednej z gazet poznańskich, na spustoszenie w ogrodach dębskich przez gąsienice, boć przy dobrej chęci nie trudno jest znaleźć tych szkodników i na czas zniszczyć.

Nie tak łatwo jest znacznie niebezpieczniejszy wróg, drzewo owocowych i jabłoni, trudno dostrzec jego korowca, zwana także mszycą welnista. Ukryta za liściem niszczy owo owar ków zwłaszcza młodych drzew i powoduje nieraz w krótkim czasie ich uschnięcie, o czem możemy się przekonać w Ławicy, gdzie 120 morgowa plantacja jabłoni została w czasie wojny światowej przez korowkę prawie zupełnie zniszczona. Co za olbrzymia strata dla miasta Poznań i kraju, spowodowana niezamocnością wzgl. niedbalstwem. Jakie 12 tys. wyrosłych drzew o wartości około miliona złotych i rocznie za mniej więcej 100 tys. zł. owocu mamy dziś w okolicy Poznańa mniej.

Mejmny się na baczności, gdyż i jabłonie w ogrodach i w parkach Poznańa, a także na powolnieniu się częściowo zarażonych, co jest zrozumiałe, bo korowka łatwo się przenosi, a z powodu braku odpowiednich środków, trudna jest do usunięcia. Używano przed wojną „antusial”, lecz środek ten jest dziś miedzy dostępną i drogi i dla tego używa się zamiast niego nafty, która wprawdzie niszczy owar, ale też i kory, tak że jabłonie przedziwnieją się i nitytą anizeli od korowki. Znajdę zatem szkodliwość naftę ogładszając się za innym środkiem i przypadkowo go wykrył, wycierając chore miejsca kory soczytymi pedami pomidorów. Skutki były nadszperkowane. Już po pierwszym użyciu znikła korowka i tak wylęcylam chore drzewa o siebie i innych w okolicy ogrodników działkowców. Środek ten wypróbowałem w ubiegłym r. poraz pierwszy, a przekonałem się o jego dobrym skutku i w tym roku.

Dziś się moim przypadkowym wynalazkiem z posadzacami jabłoni z próbą o wyprobowanie tegoż ze swej strony i łaskawe doniesienie mi, czy można go polecać, przyczem chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na inny taki niewinny środek, że przeciw mszcom. Używam od dawna odwar, powstały przez gotowanie kory latorośli bzu pospolitego (Sambucus niger), który rozcieńczony białą do nakrapiania przez mszycę zajętych roślin.

Józef Lewandowicz, nauczyciel, Poznań ul. Jasna № 3.

- Kronika -

Wrszeń, dnia 11-go sierpnia 1926 r.

Kalendarz ryzyko-katolicki: dzisiaj: Zauanny, jutro: Klary.

— Trzemesno. Jarmark ogłosił t. j. kramny i konie obędzie się w mieście tuż dnia 17 sierpnia br. Spęd zwierną racioowych z powodu przyszyć jest nie dozwolony.

— Trzemesno. (Przyjazd Arcybiskupa.) Na dzień 4 wrszeń r. b. wyznaczony jest przyjazd Jego Eminencji ks. Arcybiskupa Hłonda. I znowu Trzemesno dostąpi tego, t. k wielkiego zaszczytu, że pierwsze będzie miasto witać najwyższego dostojnika Kościoła w Polsce, który przybędzie do naszego miasta, aby zwiędzić katedrę, w której przed prawie 1000 lat przebywały zwłoki św. Wojciecha. Trzemesno robi już przygotowania, aby w sposób jak najbardziej uroczysty przyjąć ks. arcybiskupa, który następnie wyruszy do Gniezna.

— Depozyty w złocie w P. K. O. Przynajmniej wkładki złotych w złocie w Poczciew Kasie Oszczędności w Wrszawie, Poznaniu i Krakowie rozpocznie się od 10. bm. Wkładki będą przyjmowane tak w złocie jak w obcych walutach przy obliczeniu wartości wedle kursu ich na giełdzie warszawskiej z dnia poprzedniego. Wpłaty dokonywać się będzie według wartości grana złota i stopu mennicznego, ogłoszonego w „Monitorze Polskim”. Najniższy wkład w złocie wynosi 10 złotych, w złotych lub obcych walut 100 złotych. Oprocentowanie wkładów wynosi 6 proc. rocznie. Terminy wymownienia obowiązują zależnie od wysokości kwoty od 6 do 12 miesięcy. Za wpłaty przed terminem oblicza się odpowiednie odsetki.

— Trzy katastrofy kolejowe w jednym dniu. Dzień 3 sierpnia był dla kolejnictwa fatalny; przynosił on bowiem aż trzy katastrofy kolejowe.

Pierwszą katastrofą, o której już donosiliśmy zdarzyła się w Reszowie.

Drugą katastrofą miało miejsce pod Łowczowem. Płesną około godz. 8.10 rano przy pociągu osobowym, zjadającym z Tarnowa do Nowego Sącza. Mianowicie wykoślił się turenowy wagon 1 i 2 kl. z powodu pęknięcia kół. Na szczęście ohar w ludziach nie był żadnych.

Wrszeń na strzy Chojny pociąg towarowy, idący z Łodzi do Warszawy, skutkiem złego ustawienia zwrotnicy wjechał na t. zw. ślepy tor. Wykoślił się 4 wagony, lokomotywa została uszkodzona. W czasie katastrofy jeden funkcjonariusz kolejowy doznał zgniecenia klamki piersiowej.

— Przepowiednie pogody na resztę 1926 roku. Niemiecka stacja meteorologiczna, badająca przejawy oraz zmiany pogody, podała co następuje: Pierwszą następującą przepowiednię. Znaczący musimy, że przepowiednie tej stacji na pierwszą połowę roku 1926 sprawdziły się w zupełności.

Sierpień: Początek sierpnia bardzo upalny, na okres ten przypada najgorętszy dzień roku, od 6 do 15 sierpnia pogoda piękna i upalna ze sporadycznymi (mami), tu i owicie burzami. W r. z s i eń zaczyna się piękna pogoda, poczem ochłodzenie temperatury i deszcze, około 10 wgnę się ociepla i atmosfera staje się upalną. W drugiej połowie wrszeń, od 15 do 30, przeważnie ciepła, piękna pogoda, i dopiero przy końcu miesiąca silne ochłodzenie i opady.

Za d r e s i e n i e. Od 1 do 5 okres zmiennej pogody, potem chłody i deszcze. Od 6 do 15 piękna pogoda o wysokiej temperaturze, następnie krótki okres deszczów i znowu piękna pogoda, aż do 28, potem ochłodzenie z powodu deszczu i wiatru i w ostatnich dniach miesiąca pierwszy śnieg.

L i s t o p a d. Pierwsze dni listopada zaznacza się podniesieniem temperatury, pod koniec miesiąca deszcze i mgły. Od 15 do 1 sierpnia piękna pogoda, poczem następuje okres deszczów i nieprzemian ze śniegiem. Ostatnie dni listopada wykazać mają pogodę zmienną z silnymi wichrami i deszczem.

G r u d z i e n i e. Od 1—10 mgły, potem chłody, śnieg, około 10 temperatura podnosi się miesięcznie opady śniegu. W drugiej połowie grudnia, do święta Bożego Narodzenia, niemiarkowana chłody przy silnych opadach śnieżnych. W końcu grudnia temperatura podnosi się, odwilż.

* W tankach wojennych zaprowadzono nader pomyslowe „okna”. Jest to walec z wąskimi otworami, który się szybko obraca i wskutek tego jadący tankiem patrzy jak przez sprzchy koła a nie są narażeni na kule.

Rekiny wyszając żer posuwały się z dużą szybkością. Jeden z strażników wypalił na postrachach z rewolweru i począł dawać ostrzegawcze znaki. Goście kąpielowi ratowali się jeszcze w czasie ucieczką. Natychmiast kilkanaście łodzi puściło

* Miesięczne zebranie Tow. Śpiew. „Moniuszko” odbędzie się w czwartek, dnia 12. bm o godzinie 8,30 wiecz. w lokalu p. Kulczyka („Odeon”). O liczny udział członków prosi Zarząd.

**Maksymiljan Mazurkiewicz - Września, ulica Poznańska 29
ubezpiecza zboże w stogach i w stod.**

Telefon

266.

2 konie.
Janicki, komornik sądowy. Września